

مقدمه

آفات باقلا متعدد است. مهمترین آن‌ها شته سیاه باقلا می‌باشد که در مراحل اولیه رشد خسارت شدیدی به باقلا می‌زند و بطور غیر مستقیم با انتقال ویروس باعث گسترش بیمار موزائیک زرد لوبیا بر روی باقلا می‌شود. از آفات دیگر این محصول می‌توان از آگروتیس یا شب پره زمستانی، کارادرینا و پرودرینا که لارو آن‌ها به ترتیب از ساقه و برگ‌های باقلا تغذیه می‌کنند نام برد.

سرخرطومی ساقه

سرخرطومی ساقه یکی دیگر از آفات باقلا است که در این قسمت به ویژگی‌های آن پرداخته می‌شود.

مشخصات ظاهری

مشخصات ظاهری سرخرطومی ساقه به صورت ذیل هستند:

- بدن این حشره کشیده و کوچک است.
- طول بدن حدود ۸ میلی‌متر و پوشیده از کرک‌های زرد است که آن را به رنگ زرد نشان می‌دهد ولی چنانچه سرخرطومی‌ها با دست گرفته شوند کرک‌های زرد پاک شده و رنگ اصلی بدن که سیاه است نمایان می‌شود.
- خرطوم این حشره بلند و کمی خمیده است.

شکل ۱- سرخرطومی ساقه باقلا

خسارت

افراد ماده اواخر زمستان ظاهر شده و شروع به تغذیه از شاخ و برگ می‌کنند. تخم‌ها طی ماه‌های فروردین و اردیبهشت در ساقه‌های باقلا گذاشته می‌شوند. لاروها از بافت داخل ساقه تغذیه کرده و باعث خمیدگی بوته‌ها می‌شوند. بعد از طی دوره شفیرگی افراد بالغ وارد مرحله دیپوز می‌شوند. این حشره معمولاً یک نسل در سال دارد.

مدیریت

شخم عمیق پس از برداشت محصول و وجین علف‌های هرز در کنترل این آفت موثر است. این آفت دشمنان طبیعی زیادی از قبیل زنبورهای هابروبراکون، براکون، تلنموس، انتدون و اسکمبوس دارد که لارو و شفیره این آفت را پارازیت می‌کنند.

پروانه لوبیا

پروانه لوبیا یکی از آفات بقولات در ایران است که روی لوبیا چشم بلبلی و باقلا فعالیت می‌کند. این آفت از کرج، دزفول، اهواز و ورامین گزارش شده است.

مشخصات ظاهری

آفت پروانه لوبیا دارای مشخصات ظاهری است که این مشخصات در زیر ذکر شده‌اند.

- حشره کامل پروانه‌ی کوچکی است که رنگ آن آبی مایل به بنفش یا آبی مایل به قهوه‌ای است.
- طول این پروانه ۱۰-۱۳ میلی‌متر و عرض آن با بال‌های باز ۳۰-۳۵ میلی‌متر است.
- بال‌های این پروانه در زمان استراحت باز و به شکل شیروانی قرار می‌گیرد.
- در انتهای بال‌های عقبی و نزدیک به زاویه عقبی دارای یک جفت خال سیاه یا درشت است که ما بین آن‌ها یک جفت زائده دم مانند وجود دارد.

شکل ۲- پروانه لوبیا

خسارت

لارو این حشره از گل و میوه تغذیه می‌کند، لارو از گلبرگ‌های یک گل تغذیه کرده و سپس به طرف گل دیگر می‌رود که این نوع تغذیه تا زمانی که غلاف‌ها تشکیل نشده باشند، ادامه دارد. سپس لارو به غلاف‌های نرم و جوان حمله کرده و از دانه تغذیه می‌کند، ممکن است روی هر غلاف تا ۶ سوراخ ایجاد نماید.

مدیریت

در اواخر بهار نسل اول پروانه‌ها تخم‌های خود را روی علف‌های هرز و سایر میزبان‌ها غیر از حبوبات قرار می‌دهند تا اینکه گل‌های این گیاهان ظاهر شوند. بنابراین لاروهای پروانه‌های نسل دوم روی حبوبات خسارت‌زا هستند. آفت به راحتی با سموم تماسی یا تماسی نفوذی قابل کنترل است. از زنبوهای پارازیتوئید براکیمیریا لاسوس و تتراستیکوس عیاری به عنوان دشمنان طبیعی این آفت در منابع نام برده شده است.

شب پره زمستانی یا کرم طوقه بر

از دیگر آفات گیاه باقلا شب پره زمستانی یا کرم طوقه‌بر است که در این مبحث در مورد آن‌ها توضیح داده می‌شود.

شکل ۳- شب پره زمستانی یا کرم طوقه بر

مشخصات ظاهری

حشره کامل کرم طوقه بر شب پره بزرگی است که بر روی بال‌های جلویی سه لکه به ترتیب از قاعده بال تا انتهای بال شامل لکه گرد، مثلثی و لوبیایی شکل دارد. بال‌های زیری به رنگ روشن است. رنگ لاروها متغیر بوده و از خاکستری تا سیاه دیده می‌شود.

خسارت

لاروها اساساً از قاعده دمبرگ‌ها و محل اتصال ریشه به طوقه تغذیه کرده و موجب خشک شدن گیاه جوان می‌شوند. خسارت عمده این آفت در مراحل اولیه رشد گیاه است. به تدریج که لاروها بزرگتر می‌شوند به قاعده بوته‌ها منتقل شده و شدیداً محل اتصال ساقه به ریشه را مورد تغذیه قرار می‌دهند.

آفات باقلا

PTMP/SK/R&D/A/ broad bean04 /23082021

مدیریت

تشخیص به موقع خسارت و توجه به نشانه‌هایی چون پژمردگی لک‌های بوته‌ها در مزرعه در موفقیت مدیریت کرم طوقه‌بر مهم است. چنانچه خاک پای این بوته‌ها کمی عقب‌زده شود، لاروهای این آفت در نزدیکی طوقه گیاه دیده می‌شوند. استفاده از تله‌های فرمونی جهت ردیابی آفت و تعیین زمان مبارزه، شخم عمیق بعد از برداشت محصول و از بین بردن بقایای گیاهی نیز جهت مبارزه با این آفت توصیه می‌شود.

منبع

اشتری، صدیقه؛ شفقی، فاطمه. (۱۳۹۹). آفات باقلا و نخود فرنگی. تهران: نشر آموزش کشاورزی

